

มมส.สมโภชพระพุทธกัณฑ์ทวิชัยอภิสัมัยธรรมนายก ฉลอง 150 ปีมหาสารคาม

“พระพุทธกัณฑ์ทวิชัยอภิสัมัยธรรมนายก” หรือที่ประชาชนทั่วไปนิยมเรียกขานนามว่า “พระกัณฑ์ทวิชัย” เป็นสิ่งศักดิ์สิทธิ์คู่บ้านคู่เมืองมหาสารคาม เป็นพระพุทธรูปปางสมาธิเพชร วัสดุโลหะสำริด ขนาดหน้าตักกว้าง 35 นิ้ว สูง 82 นิ้ว ศิลปกรรมสมัยรัตนโกสินทร์ จำลองแบบคุปตะตอนปลาย ประทับนั่งเหนือดอกบัวตามลัทธิมหายาน ประดิษฐานอยู่ในหอพระ ข้างสถาบันวิจัยศิลปะและวัฒนธรรมอีสาน มหาวิทยาลัยมหาสารคาม (เขตพื้นที่ในเมือง)

มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

(มมส.) ได้จัดงานสมโภช พระพุทธกัณฑ์ทวิชัยอภิสัมัยธรรมนายก เพื่อเป็นการร่วมเฉลิมฉลอง 150 ปี ของการก่อตั้งเมืองมหาสารคาม โดยกิจกรรมมีการตั้งขบวนแห่ผ้า แห่ดอกไม้ แห่ขบวนจากศาลหลักเมือง เทศบาลเมืองจังหวัดมหาสารคาม โดยมีรองศาสตราจารย์ ดร.ศุภชัย สมบัติโต ผู้รักษาราชการแทนอธิการบดี มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

เท้าน้ำจากแม่น้ำลงขันสาครก่อนประกอบพิธีแห่ผ้า ขบวนได้เคลื่อนออกจากศาลหลักเมืองถึงสถาบันวิจัยศิลปะและวัฒนธรรมอีสาน

ก่อนที่ นายปัญญา ถนอมรอด นายกสภามหาวิทยาลัยมหาสารคาม นำกล่าวคำอาราธนาพระเจ้าลางสรอง มีการอัญเชิญพระพุทธกัณฑ์ทวิชัยเข้าสู่หอสงระง คณะผู้บริหาร บุคลากร นิสิต และนักเรียนร่วมสรงน้ำปิดทองพระพุทธกัณฑ์ทวิชัยฯ

จากนั้นในช่วงเย็น ได้มีพิธีเจริญพระพุทธมนต์สมโภชมีพระสงฆ์เจริญพระพุทธมนต์สมโภช 9 รูป มีการประกอบพิธี

บายศรี มีการประกอบพิธีเทคนิ์พระเจ้า 5 พระองค์เป็นเสร็จพิธี และชมการแสดงสมโภช จากวงหมอลำชื่อดัง

รองศาสตราจารย์ ดร.ศุภชัย สมบัติโต เปิดเผยว่า พระพุทธกัณฑ์ทวิชัยอภิสัมัยธรรมนายกเป็นพระพุทธรูปสิ่งศักดิ์และเป็นที่ยึดเหนี่ยวจิตใจของชาวจังหวัดมหาสารคาม ซึ่งได้แนวคิดการสร้างพระเกิดขึ้น จากการริเริ่มของศูนย์ศิลปะและวัฒนธรรมอีสาน (ปัจจุบันคือสถาบันวิจัยศิลปะและวัฒนธรรมอีสาน) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒมหาสารคาม โดยมีอาจารย์อาคม วรจินดา เป็นประธานศูนย์ฯและผู้ช่วยศาสตราจารย์บุญเลิศ สุดสุชาติ เป็นกรรมการและเลขานุการ พร้อมด้วยคณาจารย์จากภาควิชาต่างๆ ซึ่งได้มีความเห็นว่าควรมีพระพุทธรูป

ที่เป็นเอกลักษณ์ประจำภาคอีสานและ
จัดสร้างขึ้นเพื่อร่วมเฉลิมฉลองเนื่องใน
โอกาสที่กรุงรัตนโกสินทร์มีอายุครบ 200 ปี (พ.ศ.2525)
ด้วย

ดังนั้น จึงได้มีการศึกษาค้นคว้ารูปแบบจากพระพิมพ์
ดินเผา ซึ่งปรากฏพบอยู่ในภาคอีสานหลายแห่ง ท้ายสุดได้มี
ความเห็นร่วมกันว่าควรใช้พระพิมพ์ดินเผาที่ขุดพบที่อำเภอ
กันทรวิชัย จังหวัดมหาสารคาม เป็นแม่แบบ เนื่องจากมี
พุทธลักษณะงดงามและมีความหมายทางพุทธธรรมลึกซึ้ง
หนึ่งพระพิมพ์ดินเผากันทรวิชัยนี้เป็นพิมพ์ขัดสมาธิเพชร
ประทับนั่งบนฐานดอกบัวแบบพุทธนิคมหายาน สันนิษฐาน
ว่าเป็นศิลปะแบบทวารวดีที่ได้รับแบบมาจากศิลปะสมัยปาละ
หรือคุปตะจากอินเดียในราวปลายพุทธศตวรรษที่ 13 โดย
ถูกขุดพบครั้งแรกในปี พ.ศ.2514 ที่บ้านโนนเมือง ตำบลคันธารราษฎร์
อำเภอกันทรวิชัย จังหวัดมหาสารคาม

เมื่อวันที่ 20 เมษายน 2524 พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว
ได้เสด็จมาที่ มศว มหาสารคาม พร้อมด้วยสมเด็จพระนางเจ้าฯ
พระบรมราชินีนาถ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรม
ราชกุมารี และสมเด็จพระเจ้าฟ้าจุฬาภรณวลัยลักษณ์ อัครราชกุมารี
เพื่อทรงเททองหล่อพระพุทธรูป โดยมี สมเด็จพระอริยวงศาคตญาณ
สมเด็จพระสังฆราช สกลมหาสังฆปริณายก (วาสนมหาเถระ)
เป็นประธานฝ่ายสงฆ์ นอกจากนี้ยังทรงมีพระมหากรุณาธิคุณ
โปรดเกล้าฯพระราชทานนามว่า “พระพุทธรักันทรวิชัยอภิสัมัย
ธรรมนายก” และพระราชทานพระปรมาภิไธยย่อ “ภปร”
ประดับบนผ้าทิพย์ด้านหน้าขององค์พระ

ต่อมาวันที่ 17 พฤศจิกายน 2524 สมเด็จพระเทพ
รัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เสด็จทรงประกอบ
พิธีพุทธาภิเษกและบรรจุพระบรมสารีริกธาตุ ณ หอประชุม มศว
มหาสารคาม ปัจจุบันพระพุทธรักันทรวิชัยอภิสัมัยธรรมนายก

ได้ประดิษฐานอยู่ที่หอพระ ข้าง
สถาบันวิจัยศิลปะและวัฒนธรรมอีสาน
มหาวิทยาลัยมหาสารคาม (เขตพื้นที่
ในเมือง) นอกจากนี้ ในโอกาสเดียวกัน
จังหวัดมหาสารคาม ได้จำลองพระพุทธร
กัณฑ์ทวิชัย ทูลเกล้าฯ ถวายพระบาท
สมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เพื่อพระราชทาน
แก่จังหวัด และหน่วยราชการต่าง ๆ
ในภาคอีสานอย่างทั่วถึง รวมทั้งสร้าง
จำลองอัญเชิญประดิษฐานในมณฑล
หน้าศาลากลางจังหวัดมหาสารคามอีก
และประดิษฐานที่หน้าที่ว่าการอำเภอ
เมืองมหาสารคามในปัจจุบันด้วย

ทั้งนี้ จังหวัดมหาสารคามจะมี
อายุครบ 150 ปี ในวันที่ 22 สิงหาคม
2558 โดยมี พระเจริณราชเดช
(ท้าวมหาชัย กวด กวภูตานนท์
ณ มหาสารคาม) เป็นเจ้าเมืองคนแรก
โดยได้รับพระกรุณาโปรดเกล้าฯราชทานนาม
จากพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้า
เจ้าอยู่หัว นามว่า “พระเจริณราชเดช
วรเชษฐมหาชัยดิยพงศ์สุรชาติ ประเทศ
ราชธำรงรักษ์ศักดิ์ กิตติยศเกรียงไกร
ศรีพิชัยเทวฤทธิ์พิชญพงศ์ปรีชา
สิงหนุตรสุวัฒน์นคราภิบาล”

ยุทธนา โชติชูตระกูล

